

KORKU TOPLUMU

Türkiye bu duruma nasıl geldi?

Doğan Satmış

© KARAKARGA YAYINLARI 379

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

KORKU TOPLUMU Türkiye bu duruma nasıl geldi?

Doğan Satmış

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Editör: Burak Albayrak

Kapak Tasarımı: Sedat Gösterikli

Mizampaj: Emirhan Perker

1. Baskı: Şubat 2022

ISBN: 978-625-7217-96-5

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumalıoğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No. 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com

 info@karakarga.com

 karakargayayinlari

 karakargayayinlari

 karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak

No. 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel. 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No. 48625

İçindekiler

Önsöz	11
TÜRKİYE'DE ÇÖKÜŞ	19
Yasanın Açık Hükmüne Rağmen Anayasa Referandumu Kabul Edildi.....	21
Anayasa'daki Tarafsızlık Yeminine Rağmen Cumhurbaşkanı Parti Başkanı	28
Cumhurbaşkanına Sınırsız Yetkiler Verildi, Demokrasi Liginde Küme Düştü.	30
Devletin Valileri, Partili Cumhurbaşkanı'nın Valileri Oldu	36
Üst Düzey Yetkililerin Kaderi Cumhurbaşkanı'na Bağlandı.	40
İhale Kanunu 190 Kez Değiştirildi, Meclis İç Tüzüğü'nde 90 Madde Değiştirildi.....	45
Rüşvetle Suçlanan Bakanlar Yargılanmadı, Biri Büyükelçi Oldu.	50
Seçim Öncesi Dolar Artmasın Diye Merkez Bankası'nın 128 Milyar Doları Ucuza Satıldı, Bu da İşe Yaramadı, Hem Dolar Hem de Merkez Bankası Başkanları Uçtu.	55
128 Milyar Dolar Nerede Diye Soran Öğrenciye Devlet Yurtları Kapandı.....	64
S400'Lere Harcanan Milyarlarca Dolar Boşa Gittiği Gibi	
Rusya Askerlerimizi Şehit Etti.	67
Gönderilmek İstenmeyen ve Onbinlercesine Vatandaşlık Verilen	
9 Milyon Suriyeli Mülteci	70
Ana Muhalefet Liderini Linç Etmeye Kalktılar; Yumruk Atanı Kutladılar	74
İşid Militanlarına Vatandaşlık Verildi, Sonra da Mallarına El Konuldu	79
Kendi Bakanlığına Kendi Şirketinden Pahalıya Mal Satan Bakan.....	86
Gri Pasaportla Yurtdışına İnsan Kaçakçılığı.....	91
Resmen Atanmadan Bürokrata 82 Gün Genel Müdürlük Yaptırdılar	94
Devlet Kurumlarındaki TC'ler Silindi	99
Pandemi Bahanesiyle Yaşam Biçimine Müdahale: Alkol Yasağı.....	103

Varlık Barışı İle Türkiye Kara Para Cenneti Hâline Döndü.....	108
Ve Türkiye Gri Listeye Alındı.	112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NDE..... 115

Anayasa'ya Rağmen Yasama Yetkisi Cumhurbaşkanına Devredildi.....	117
TBMM'nin Reddettiği ve Kadük Kalan Yasa, Kanuna Rağmen Kabul Edildi.....	120
Bakanlar İstese de Görevlerinden İstifa Edemediler	124
Anayasa Hukukçuları, “Erdoğan 2023'te Yeniden Aday Olamaz” Diyor ama... ..	129
Çekleri Ödemeyin Diye Kanun Çıktı, ama Kanun Bir Genelge ile Durduruldu	133

ATATÜRK'ÜN ESERLERİ 135

Atatürk Orman Çiftliği Arazisine ‘Kaçak’ Bir Saray Yaptırıldı, ‘Gücünüz Yetiyorsa Gelin Yıkın’ Denildi.....	137
Okullardaki Öğrenci Andı Kaldırıldı, 8 Yıl Sonra da Kararı Kesinleştirildi.....	142
Araplar Rahatsız Oluyor Diye Madalyalardaki Atatürk Kabartmaları Çıkarıldı	146

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ'NDE 149

Genelkurmay Başkanı Siyaset İçin Helikopterle Devreye Girdi.....	151
Siyasetçilerin İftarında, Bir Ordu Komutanı, Parti Liderinin Siyasi Açıklamalarını Alkışladı.....	156
Kanal İstanbul ve Montrö Bahanesiyle Emekli Amirallere ‘Aile Boyu’ Operasyon ...	159
28 Şubat Generallerine 24 Yıl Sonra Mahkûmiyet Ve Tutuklama	174
Siyasetçiler Gereğini Yapmadı, “Sezmedin mi?” Diyerek 15 Yıl Hapsi Ordu Komutanı Yedi.....	178
Genelkurmay Başkanı'nın Kuvvet Komutanlıkları Üzerindeki Yetkisi Kaldırıldı	189
‘İrticai Faaliyet’ Maddesi Çıkarıldı, ‘Cumhurbaşkanı Gönüllüleri’ne Askerlikten Muafiyet Tanındı.....	192
Türkiye Sarıklı Bir Amiral de Görmüş Oldu	195
Şehidin Adını Parka Vermede Bile Sorun Çıktı	200

SEÇMENDE..... 203

En Çok Oy Alan Başbakan İstifa Ettirildi ve Seçim Yaptırıldı.	205
Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi İptal Edildi, İlçeler Edilmedi	212

İstanbul Seçiminde Kürt Oylarını Etkiler Diye Öcalan'dan Mektup Getirildi	219
Kürt Oyları İçin Kırmızı Bültenle Aranan Apo'nun Kardeşi TRT'ye Çıkarıldı.....	223
Demirtaş “Seni Başkan Yaptırmayacağız” Deyince Barış Masası Devrildi.....	228
Görev Süreleri Bitmeden Altı Belediye Başkanı İstifa Ettirildi	234
Halkın Oyu İle Seçilen HDP'nin 65 Belediye Başkanından 59'u	
Görevlerinden Alındı.....	242
ve Belediye Başkanlarına Halkın Verdiği Yetkileri Tek Tek Tırpanlandı	245
Hdp'ye Kapatma Davası ve Anayasa Mahkemesi'ni Kapatma Tehditleri	248
Masumiyet Karinesini Yok Sayan Mesajlar	254

VATANDAŞ'TA 259

Halkın Üzerindeki Dünya Rekortmeni Dolaylı Vergi Yüğü Daha da Artırıldı.....	261
Deprem Vergileri Harcandı, “Hesabını Vermek İçin Zamanımız Yok” Denildi	265
15 Temmuz Şehitlerine Yardım Parası Ödenmedi.....	267
Yap-İşlet Yöntemiyle Yapılan Geçiş Garantili Avrasya Tüneli,	
Yavuz ve Osmangazi Köprüleri'nde Ödemeyi Unutana Onlarca Kat Ceza	270
Oy Vermeyeni Cezalandırma Yöntemi: Değerli Konut Vergisi.....	276
Rica ile Sonuçları Değiştiren, Ölüm Sayılarını Açıklayamayan,	
Beş Yılda Beş Başkan Gören Türkiye İstatistik Enstitüsü	278
Metro İhalelerinde Kamu Zararı Var Diye İhaleler İptal Edildi	
ama Gereği Yapılmadı.....	284
Halka Cenaze Yasağı Getirilirken, Binlerce Kişilik Cenaze Törenleri Yapıldı.....	289
Kahvede İki Kişi Oturamazken, 22 Bin Kişilik AKP Kongreleri Düzenlendi	
ama 23 Nisan Törenlerine İzin Verilmedi	293
Türkiye’de Çalışan Sayısı Azaldı, Yurtdışına Göç Arttı,	
‘Yerli ve Milli Timarhane’ Nitelemesi Yapıldı.....	297

YARGI'DA 303

Anayasa Mahkemesi Üyeliklerine Hülle ile Atamalar	305
Aihm Kararlarını Tanımayan Anayasa Mahkemesi.....	309
Mahkemeler de Anayasa Mahkemesi Kararlarına Uymadılar	314
Baro Yönetimlerini Ele Geçiremek Mümkün Değilse O Zaman Böleriz.....	318
“Açtığım Her Davayı Kazanıyorum” Dedirten Ortam Oluşturdu.....	320

KHK İle Rejim Değiştirilse, Anayasa Mahkemesi “Bakmam” Diyor	323
Savcılar Harekete Geçer Korkusuyla Hazırlanan Yasa.....	325

ÖĞRENCİ VE EĞİTİM'DE..... 329

Adrese Tayin Rektörler İçin Yasal Kaynağı Olmayan Yetkiyle Mevzuat Değiştirildi	331
Siyasal İslam Çerçevesinde Eğitimin Hali ve Tıp Fakültesi'ne İlahiyatçı Dekan	338
28 Şubat'ın İkna Odalarının Yerini İkna Telefonları Aldı.....	343
Muhallif Parti Kuruldu Diye Bir Üniversite Kapatıldı.....	347
Medreselerde Sayısı Belirsiz Genç, Dinî Eğitim Alıyor	351
İktidarı Öven İfadeler Ders Oldu, Sınavda İdeolojik Sorular Soruldu.....	358

DİNDARLAR 361

Dolmayan Camiler Varken Yenileri ve Şişen Diyanet Kadroları	363
Ayasofya Camii İçin “Tezgâh, Oyun”Denildi ama.....	369

EKONOMİ'DE..... 377

Hiç İhtiyaç Yok Dendiği Hâlde İstanbul'a Yeni Havalimanı Yapıldı,	
Eskisinin Pistleri Kırıldı, Yeni Havaalanı Metrosu ise Kısa Kaldı.....	379
IMF'yi ve Sayıştay Etkisiz Hâle Getirilip, Türkiye Mali Denetimden Kaçırıldı	386
Makam Araçları ve Makam Uçakları Bolluğu.....	391
Borsa Genel Müdürlüğü'ne ‘İnat’ Ataması.....	397
Sermaye de Kaçıyor, Parası Olan Yabancı Pasaport Alıyor	401

KADIN HAKLARINDA 405

“Tacize Uğrayan Bir Yıl Susup Beklerse, Onursuzdur,	
Ahlaksızdır” Çıkışı ve Tutuklanan Milletvekili	407
Bir Gece Yarısı İstanbul Sözleşmesi, Olmayan Yetkiyle Kaldırıldı.....	414
Medya'da	421
Medyanın Zaptu Raptı ve Olay Tv:	
Yeni Açılan Haber Kanalı 26 Gün Sonra Kapatıldı.....	423
Türkiye En Çok Gazetecinin Tutuklu Olduğu Ülke Oldu.....	430
Anayasa Hükmüne Rağmen Anadolu Ajansı Saray'a Bağlandı.....	434
Hukukun Geldiği Son Nokta: Gazeteciye “Padişaha Hakaret Ettin” Gözaltısı.....	437

İçten Kontrollü Bir Medya Düzeni:

Akreditasyon, Onaylı Metinler ve Mizansenler441

SANAT’TA.....445

Kültür Varlığı Atatürk Kültür Merkezi 13 Yıl Kapalı Kaldı.....447

DIŞİŞLERİ’NDE.....453

‘İhvan’ Aşkına Yapılanlar, Türk Ekonomisini Vurdu455

Uluslararası Bir Yargıç Tutuklandı, Ruanda’da İnsanlık Suçluları Sevindi.....462

YAVRU VATAN KIBRIS’TA.....469

KKTC Seçimine Müdahale Edildi ve Eski Başkanın

Kızına Bakanlık Makamı Açıldı471

Kkctc Anayasa Mahkemesi’ni Tehdit.....477

Kıbrıs’ta da Havuz Medyası Oluşuyor İddiaları481

ÇEVRE VE İSTANBUL485

Erdoğan’ın “İnadına Yapacağız” Deddiği Kanal İstanbul ve Gerçekleri.....487

Galata Kulesi, Sirkeci ve Haydarpaşa Gar’larından Sonra Gezi Parkı’nın

Mülkiyeti İstanbul Belediyesi’nden Alınıp Vakfa Devredildi498

Haliç’in Üzerindeki Köprünün Ortasına Metro Durağı,

Merdivensiz Adalet Sarayı.....503

Türk Hava Kurumu Çökerken Yanan Ormanlar.....508

ÖNSÖZ

Türkiye son 20 yılını AKP ile geçirdi, üstelik bu 20 yılın 19’unda bu parti ve onun lideri Recep Tayyip Erdoğan tam yetkiliydi.

Erdoğan, Türk demokrasi tarihinde ülkeyi en uzun süreyle yöneten Başbakan oldu. Başbakanlığının ilk yıllarında Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer’di ve Sezer Anayasa’dan aldığı yetkiyle, AKP’nin devleti yeniden şekillendirmeye yönelik hamlelerini engelledi.

Erdoğan, Sezer’in görev süresinin bittiği 2007 yılına kadar, Çankaya’yı By-Pass edecek yöntemler denedi, onay alamadığı atamalarda vekâlet yöntemini kullandı.

Ancak 2007 yılında Abdullah’ın Gül’ün Cumhurbaşkanı seçilmesiyle, Erdoğan’ın önü tamamen açılmış oldu. Bu da yetmedi, Erdoğan’ın kafasında, kendisini Cumhurbaşkanlığı’na taşıyıp Başbakanlığı ortadan kaldıracak “Türk tipi başkanlık sistemi” vardı. Cumhurbaşkanı seçildikten sonra bunu yapmak için harekete geçti.

Erdoğan’ın onayıyla partinin başına ve başbakanlığa geçen Başbakan Prof. Ahmet Davutoğlu, anayasa değişikliği konusunda ayak diretiyordu. Bunu görünce Cumhuriyet tarihinin en yüksek oyunu alan parti lideri olarak Ahmet Davutoğlu’nun önünü kesti. Parti içindeki operasyonla yerine Binali Yıldırım’ı getirdi.

Böylece 2017 Anayasa değişikliği referandumunun yolu açıldı, her alanda siyasi iktidarın zorlamasıyla kökten değişiklikler oldu.

Ancak bunların Türkiye’ye hiçbir açıdan fayda sağlamadığı, aradan geçen birkaç yıl içinde net bir şekilde ortaya çıktı.

Bu kitapta, Türkiye’nin özellikle Erdoğan’ın giderek güçlendiği ve sonra da Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile “Tek yetkili” olduğu yılların fotoğraflarını çekmeye çalıştım. Ama maalesef fotoğraflar çok iyi değil.

Türkiye, ekonomik olarak çok geriledi. Hemen hemen tüm ekonomik trendler düşmeye başladı, ülke, bırakın gelişmeyi, 20 yıl önceki ekonomik göstergeleri arar hâle geldi.

2017 başkanlık sistemine gelene kadar yıllık ortalama reel büyüme 2007-2017 arasında % 5’ti. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yönetim tekelinin kurumsallaştığı 2017-2020 arasındaki ortalama büyüme ise % 2’de kaldı.

Ayrıca Türkiye, 2021 yılına kadar dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasındaydı, ancak dolar kurundaki çıkışlar nedeniyle bu özelliğini 2021 sonbaharı itibarıyla kaybetti ve 21’nci sıraya düştü.

Bu konuda bir örnek daha vermek isterim: Uluslararası Para Fonu IMF raporlarına göre Türkiye Milli Gelir açısından 1990 yılında dünyada 49’uncu sıradaydı, 2002’de 73’üncü sıraya gerilemişti ama bundan sonraki dönemde gerileme devam etti, 2021’de 76’ıncı sıraya düştü; rapora göre gerileme devam edecek.

Olumsuz gidiş sadece ekonomide yaşanmadı. Yürütme, tek kişinin kontrolünde kaldı, tüm kurumlar bir yerden emir beklemeye başlayınca rutin işler bile aksadı.

Kurtuluş Savaşı’ndaki rolü ile “Gazi” unvanı alan Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin Yasama yetkisi iyice daraltıldı, yürütmede hesap sorma özelliği kalmadı. Anayasa hukukçusu İbrahim Kaboğlu’nun araştırmasına göre, yeni sistemde Türkiye’de 280 yasal düzenleme ve bunlara bağlı 5 bin 446 madde yürürlüğe girdi. Saray, bu süreçte toplam 90 düzenleme ile 3 bin 25 maddeyi yürürlü-

ğe koydu. Buna karşın yurttaşın seçtiği Meclis'teki 600 milletvekili, nispeten çalışabilen komisyonlar ile Meclise gelen 190 teklifi yasalaştırdı. TBMM'den geçerek yasalaşan madde sayısı ise 2 bin 421 ile Saray'ın gerisinde kaldı.

Anayasa'nın yeni maddelerinden kaynaklanan mevzuatla 'Yargı'nın tüm önemli köşe taşları siyasetin kontrol alanına girdi, halkın "adalete" güveni kalmadı.

Türkiye'nin tüm kurumları güç ve itibar kaybetti.

Dünya milletler ailesinde "Demokratik, laik bir Müslüman ülke" olarak her zaman ayrıcalıklı bir yere sahip olan Türk demok-rasisi, bu önemini sürdüremedi, bulunduğu ligden düştü.

Avrupa'da da, İslam ülkelerinde de, Ortadoğu'da da, Balkan-lar'da da, Akdeniz'de de, uzaklarda da; gerçek Türkiye dostlarını üzecek dış politika hataları yapıldı.

Birkaç milyon Suriyeli mültecinin yüküne, başta Afganistan ol-mak üzere Irak, İran gibi başka ülkelerden gelen yüz binlerin yükü eklendi.

Türk Basını gerçek işlevini yapamaz hâle geldi, Türkiye dünya gözünde "Gazeteci hapishanesi" görünümüne büründü.

İktidar son yıllar için "Şahlanış" iddialarında bulunsa da yaşa-nanların bir çöküşü yansıttığı konusunda görüş birliği var.

Bu kitapta, bu çöküşün gerekçelerini sıralamaya çalıştım. Ya-zılan her bölüm, gazetelere manşet olan veya olması gereken bir olayı aktarıyor.

Mümkün olduğunca verilerden ve gerçeklerden yararlanmaya çalıştım, kitapta meslektaşlarımla yazdıkları, önemli bir yer tuttu. Bu yüzden, son yıllarda çok zor koşullarda çalışan gazeteci dostla-rıma özellikle teşekkür ederim. Kitapta, gazetecilerin çalışmalarını isimleri ile anmaya gayret ettim.

Eğer Türkiye son 20 yıldaki tahribatı geride bırakmak istiyorsa, bu kitapta yer alan her madde konusunda çalışma yapmalı ve hataları düzeltmeli.

Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi Rıdvan Akın, Başbakanlık ve Parlamenter Sistem Geri Dönebilir mi? başlıklı makalesinde, çok önemli bir noktaya dikkat çekti. Yapılacak ilk seçimde AKP yenilse de, şu anda uygulanan sistem yeni bir anayasa değişikliği yapılincaya kadar devam edecek. Prof. Akın, “Türkiye bu sistemden geri döner mi, bu yanıtlaması zor bir soru,” diyor ve ekliyor:

“Sistemin neye *evirileceği* iktidar mücadelesinin sonucuna bağlı... Türkiye’nin içinde bulunduğu koşullar yeni bir Erdoğan döneminin çok zor olduğunu gösteriyor. Cumhurbaşkanlığı seçimini muhalefetin aday kazanabilir. Ancak anayasayı değiştirebilecek bir çoğunluğa ulaşamayabilir. Bu takdirde sistem aynı kalacak, sadece siyasal güç el değiştirmiş olacak. Bu olasılık var. Anayasa değişikliği dışında hiçbir seçenek, meşruiyetini halkoyundan alan bir cumhurbaşkanının gücünü geriletemez. Bu nedenle muhalefetin hedefi, yasamadan yürütmeye devredilmiş bulunan bütün kurucu yetkilerin geri alınması olmalı. Başbakanın yeniden doğuşu, ancak bu koşullarda mümkün olabilir. Meclis’te elde edilmiş zayıf bir çoğunluk ve cumhurbaşkanlığı seçiminde elde edilmiş bıçak sırtı bir galibiyetle muhalefet sistemi değiştiremez. AKP’nin 20 yıllık mirasına müdahalesi sınırlı kalır. İş o zaman yeni cumhurbaşkanında düğümlenir. Bu da ülkenin Türk tipi başkanlık sistemi ile yoluna devam etmesi anlamına gelir.”

Kısaca Türkiye, anayasa değişikliğine gitmezse, AKP’nin mirası sistemiyle yönetilmeye devam edecek. Bu da gelecekte, AKP’ye benzer bir yönetim çıkarma riskini beraberinde getiriyor.

Umarım bu kitap, AKP döneminde yapılan hataların yeniden tekrarlanmaması için bir el kitabı olarak işlev görür.

Gelişmiş demokrasiler özgür ve bağımsız medya sayesinde varlıklarını sürdürürler ve hatalarını giderirler.

Şöyle dünyaya bir bakın, nerede özgür medya ve bağımsız medya varsa orada demokrasi vardır; nerede demokrasi yoksa orada da özgür ve bağımsız medya yoktur.

Özgür ve bağımsız medyayı törpülemek isteyenlerin amacı da demokrasiyi törpülemektir aslında. Amerika'da Başkan deviren gazete olarak da bilinen Washington Post'un sloganında yazdığı gibi "Demokrasi karanlıkta ölür."

Gazetecilerin asli görevi, yaşananları olabildiğince objektif aktarmaktır. Ve bu asli görevi çalıştıkları medya organlarında ya da kitaplarında -bir de günümüz teknolojisinin yardımıyla sosyal medyada- yaparlar.

Ben de zaman içinde hepimizin yaşadığı bu gerçekleri bir kitapta birleştirmek istedim. Amacım, insanoğlunun 'Unutmak' alışkanlığını biraz olsun engellemek. Olaylara mümkün olduğunca objektif yaklaşmaya ve olgulardan hareket etmeye çalıştım.

Türkiye, bir zamanlar "Yıldız" ülkeydi, Avrupa Birliği üyesi olacak, sınıf atlayıp gelişmiş ülkeler arasına girecekti. Gazeteler 'filan tarihte tam üyeyiz' manşetleri atıyordu. Ancak geldiğimiz noktada bırakın tam üye olmayı, Avrupa Birliği ile müzakere süreci bile maalesef donduruldu.

İstanbul her hafta bir dünya yıldızını ağırılıyordu, Avrupa'daki şirket yöneticileri, Boğaziçi'nde hafta sonu eğlenmek için, İstanbul'a gelme bahaneleri yaratıyorlardı; şimdi Türkiye'ye gelmemek için bahane üstüne bahane uyduruyorlar, zaten artık Boğaziçi'nin eğlenecek, Suada, Reina gibi mekanları da harabeye dönmüş halde. Beyoğlu ise, Ortadoğu'nun nargileci dolu caddelerine benzedi.

Türkiye yeniden o eski 'yıldız ülke' haline dönebilir. Ve en büyük arzumuz bunun gerçekleşmesi. Bu hedeflere ulaşmak ise an-